

Ode aan de autonomie

Gelukkig erkennen de overheid, scholen en cultuurinstellingen dat cultuureducatie een essentiële bijdrage levert aan de ontwikkeling van kinderen. Maar wat echt telt, zijn de meningen van kinderen zelf. In Almere deelden acht leerlingen uit groep acht maar al te graag hoe zij hiertegen aan kijken. En nee, dat deden ze niet door ingewikkelde termen te gebruiken en in lastige beleidstaal te spreken, maar door de regie in eigen hand te nemen met een documentaire over henzelf.

Eigen stem

Wij als penvoerders van CmK-Almere – het expertise-centrum voor cultuuronderwijs Collage en theatergezelschap BonteHond – bedachten weliswaar om het resultaat van de eerste lichting leerlingen van de educatieve leerlijn Kunst is Dichterbij dan je Denkt (KIDD) te portretteren. Maar de acht leerlingen bepaalden zelf de artistieke inhoud van hun documentaire Magic8.

Een mooier voorbeeld van hoe cultuureducatie mede vormgeeft aan de autonomie van kinderen bestaat er eigenlijk niet. De film toont het succes van de leerlijn en is inmiddels vertoond op een educatiecongres in Italië, bij Mocca Amsterdam en aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Magic8 benadrukt hoe belangrijk het is dat kinderen de ruimte krijgen om hun stem te laten horen. De film laat zien dat ze creativiteit in overvloed bezitten, iets waar volwassenen nog veel van kunnen leren.

Kunst dichterbij

Met KIDD maken leerlingen van groep 1 tot en met 8 kennis met een breed scala aan disciplines en kunstvormen in eigen stad. Als jongste stad van Nederland zijn de mogelijkheden in Almere eindeloos en is er altijd ruimte voor experiment. Naast de autonomie in het kunstenaarschap en de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen zien we ook andere resultaten. De leerlijn brengt kunst letterlijk dichterbij ieder kind, dus ook bij kinderen die om welke reden dan ook zelf minder of niet met kunst in

aanraking komen. Door onder andere te werken met kunstenaars waarin kinderen zich kunnen herkennen, groeit hun betrokkenheid en zien leerkrachten onvermoede kanten van hun leerlingen. Er is dus niet alleen verbinding tussen kind en kunst, maar ook tussen kind en kunstenaars en kind en leerkracht.

Hiernaast begeleiden we scholen intensief bij het creëren van een cultuurplan met meerjarenprogramma. Ook hierin staat voor de school het kind centraal en is alles ontwikkeld vanuit de inhoudelijke visie van de school. Vanuit deze visie bepaalt het team leerdoelen voor cultuuronderwijs en vandaaruit de vorm van het meerjarenplan. Door deze aanpak is het belang van cultuureducatie in de afgelopen CmK-periode verder onderstreept en de zichtbaarheid vergroot. De culturele partners (waaronder theaters, gezelschappen, musea en andere kunstinstellingen) ontwikkelen meer en verdiepende educatieve programma's naast hun bestaande aanbod.

Culturele omgeving

In de CmK1-periode lag de nadruk op co-creatie van scholen en culturele instellingen, in de daaropvolgende CmK2-periode stond verankering centraal

‘Deze helft hier teken ik en de andere helft laat ik gewoon voor andere mensen om zelf te bepalen wat ze erin willen zien. Of hoe ze willen bedenken wat er aan de andere kant zou kunnen zijn.’

Tarila (11 jaar), een van de makers én hoofdpersonen van de documentaire Magic8

en in CmK3 was dat verbinding. In de komende periode leggen we de focus op verbreding van het aanbod.

We investeren verder in de culturele infrastructuur om voor nog meer scholen en leerlingen een culturele omgeving te ontsluiten, altijd met oog voor de leefomgeving van het kind en met Almere als uitgangspunt. Almere is een jonge, dynamische stad en daarom het ideale uitgangspunt voor kunstprogramma's. Wij onderzoeken en ontwikkelen gedurende CmK4 in co-creatie met scholen en culturele partners een nieuw programma, De School Uit. Wij willen hiermee scholen bedienen voor wie het KIDD-programma met bijbehorende excursies niet (volledig) past bij de schoolvisie, maar die hun leerlingen wel willen laten kennismaken met hun culturele omgeving. Samen met hen gaan we onderzoeken hoe we hier een goede vorm voor kunnen vinden.

We zijn ervan overtuigd dat met onze aanpak de autonomie van kinderen gewaarborgd blijft. En wij blijven pionieren om kunst en onderwijs nog dichterbij elkaar te brengen. Zo brengen we hulde aan het kind en een ode aan de artistieke vrijheid en autonomie.

Onze focus voor CmK4:

- Duurzame relaties met onderwijs- en culturele instellingen en het inbedden van vanzelfsprekendheid van cultuureducatie in het Almeerse onderwijs.
- De doorlopende leerlijn KIDD verdiepen én verbreden door nieuwe disciplines en ontwikkelingen uit het culturele veld toe te voegen.
- Voortborduren op de succesformule van leerlijn KIDD en de ontwikkeling van het programma 'De School Uit' in co-creatie met onderwijs en kunst.
- Het maken van een vervolgdokumentaire met als uitgangspunt het kind.

Meer weten

Rianne Weide

kidd@bontehond.net

www.kunstisdichterbijdanjedenkt.nl